Załącznik Nr 2 do Uchwały
Nr XLVIII/390/14
Rady Miejskiej w Błoniu
z dnia 14 października 2014r.

URZĄD MIEJSKI W BŁONIU

RAPORT Z WYKONANIA

PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

DLA GMINY BŁONIE

ZA LATA 2011-2012

BŁONIE, 2013 r.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Jacek Długiewicz

1. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 ze zm.) Burmistrz Błonia ma obowiązek sporządzić co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska i przedstawić go Radzie Miejskiej. Niniejszy raport z realizacji "Programu ochrony środowiska dla Gminy Błonie" obejmuje lata 2011-2012.

Dokument pn. "Program ochrony środowiska dla Gminy Błonie" został opracowany w 2009 r. na okres lat 2009 – 2016. Program został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej Nr LIV/379/10 z dnia 16 sierpnia 2010 r. Dokument jest aktualizacją "Programu ochrony środowiska wraz z Planem gospodarki odpadami dla Gminy Błonie" przyjętego uchwałą Rady Miejskiej Nr XXXI/212/05 z dnia 18 kwietnia 2005 r.

Przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska nie określają wymagań dotyczących zakresu i formy raportu z realizacji Programu ochrony środowiska (zwanego dalej Programem). Podczas realizacji Raportu przyjęto, że będzie on służył ocenie realizacji zadań i celów przyjętych w Programie. Przedstawiono także stopień rozbieżności między założeniami, a realizacją Programu wraz z wyjaśnieniem przyczyn w przypadku niezrealizowania, bądź niekompletnego zrealizowania założeń programowych (tzw. bariery).

W wyniku oceny Programu ochrony środowiska sformułowane zostały propozycje jego zmiany, związane m.in. z koniecznością dostosowania zapisów Programu do:

- aktualnie obowiązującego prawa,
- aktualnego stanu środowiska na terenie gminy,
- możliwości finansowania inwestycji i działań w polach strategicznych uznanych w Programie za priorytetowe.

Przy opracowaniu Raportu zostały wykorzystane materiały udostępnione przez:

- Urząd Miejski w Błoniu,
- jednostki organizacyjne gminy,
- instytucje i urzędy zajmujące się sprawami wchodzącymi w zakres Programu (Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie, Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Państwowy Instytut Geologiczny - PIB, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie i in.), dane statystyczne i inne informacje o stanie środowiska (np. Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego).

2. OMÓWIENIE REALIZACJI PRZYJĘTYCH W PROGRAMIE CELÓW I ZADAŃ

W Programie ochrony środowiska dla Gminy Błonie wyznaczono szereg celów, kierunków działań i zadań z zakresu ochrony środowiska, zmierzających do poprawy jego poszczególnych elementów oraz zmniejszenia antropopresji. Sposób i zakres ich realizacji w latach 2011-2012 dla poszczególnych sektorów zaprezentowano w kolejnych rozdziałach niniejszego Raportu.

2.1. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie jakości wód i stosunków wodnych

W Programie ochrony środowiska dla gminy Błonie wyznaczono następujące cele:

Cele		Stan realizacji
Strategiczne do 2016 r.	Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód w taki sposób, aby uchronić mieszkańców gminy od deficytów wody	W trakcie realizacji Działania związane z konserwacją i modernizacją systemu do poboru i rozprowadzania wody. Monitoring jakości wody pitnej
	Dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniem	W trakcie realizacji Działania związane z ograniczeniem strat wody podczas jej poboru i przesyłach
	Osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków	W trakcie realizacji Oczyszczanie powierzchni terenu z zanieczyszczeń (likwidacja „dzikich wysypisk", oczyszczanie ulic i dróg), sprawne działanie oczyszczalni ścieków
Długoterminowe do 2016 r. *Krótkoterminowe do 2012 r.*	Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy Błonie odpowiedniej ilości wody do picia	W trakcie realizacji Działania związane z konserwacją i modernizacją systemu do poboru i rozprowadzania wody. Monitoring jakości wody pitnej
	Ochrona ilości wód powierzchniowych i podziemnych	W trakcie realizacji Działania związane z konserwacją i modernizacją systemu do poboru i rozprowadzania wody. Monitoring poboru wody
	Dążenie do osiągnięcia właściwych standardów wód powierzchniowych pod względem jakościowym poprzez ich ochronę przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł przemysłowych, komunalnych i	W trakcie realizacji Oczyszczanie powierzchni terenu z zanieczyszczeń (likwidacja „dzikich wysypisk", oczyszczanie ulic i dróg),

Cele		Stan realizacji
	rolniczych	sprawne działanie oczyszczalni ścieków
	Rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska, szczególnie w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków	W trakcie realizacji Konserwacja, remonty i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Konserwacja i remonty. Konserwacja i remonty oczyszczalni ścieków

Dla osiągnięcia celów realizowane były następujące zadania:

- monitoring wód powierzchniowych płynących przez teren gminy (przez WIOŚ)
- utrzymanie, naprawy, rozbudowa i modernizacja systemu poboru i rozprowadzania wody:
  - budowa studni głębinowej,
  - analizy wód,
  - eksploatacja, utrzymanie i konserwacja ujęć wód i SUW,
  - naprawy urządzeń do poboru wody,
  - eksploatacja, utrzymanie i konserwacja sieci wodociągowej,
  - budowa nowych odcinków sieci wodociągowej,
- rozbudowa i modernizacja systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków:
  - eksploatacja, utrzymanie i konserwacja sieci kanalizacyjnej,
  - opracowanie dokumentacji i koncepcji służących do rozbudowy lub modernizacji systemu oczyszczania ścieków,
  - wykonanie projektów i budowa sieci kanalizacyjnej oraz odgałęzień,
  - udrażnianie kanalizacji, czyszczenie studzienek i przepompowni,
  - wykonywanie analizy ścieków,
  - rozbiórka szaletów i zasypanie szamb,
  - budowa sieci kanalizacji sanitarnej,
  - eksploatacja, naprawy, utrzymanie i konserwacja oczyszczalni ścieków,
  - wykonanie koncepcji rozbudowy przydomowych oczyszczalni ścieków,
- budowa kanalizacji deszczowej,
- rozbudowa, konserwacja, utrzymanie i modernizacja urządzeń melioracyjnych i pozostałych urządzeń wodnych:
  - konserwacja i modernizacja oczyszczanie i udrożnianie studzienek i rowów, remonty i naprawa przepustów pod drogami,
  - kontrola stanu utrzymania urządzeń wodnych i ich konserwacja,
- działania Gminnej Spółki Wodnej (w tym: konserwacja i usuwanie awarii, utrzymanie i przebudowa cieków wodnych, działania przeciwpowodziowe).

Stan realizacji celów, kierunków działań i zadań zawartych w Programie ochrony środowiska dla gminy Błonie w latach 2011 - 2012 przedstawiono w tabeli 1.

Na zadania związane z jakością wód i stosunków wodnych przeznaczono w latach 2011-2012 kwotę co najmniej 2 166,11 tys. złotych.

W latach 2011 - 2012 podejmowano liczne prace zmierzające do poprawy jakości wód powierzchniowych. Jest to działanie wymagające dużych nakładów, których zapewnienie przewyższa możliwości finansowe gminy. Z tego powodu realizacja niektórych działań nie została w pełni osiągnięta lub została przesunięta w czasie.

Wyznaczone cele z zakresu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych nie zostały w pełni zrealizowane m.in. ze względu na następujące bariery:

- wysokie koszty robót wodno-kanalizacyjnych,
- brak wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów prac.

Tabela 1. Stan realizacji celów krótkoterminowych, kierunków działań w zakresie poprawy jakości wód i stosunków wodnych

Zadanie, kierunek działania	Jednostka realizująca	Nr	Podjęte działania	Kwota w tys. złotych
Monitoring wód powierzchniowych	WIOŚ	1.	Badania jakości wód rzek: Utraty i Rokitnicy	bd
Budowa ujęć wody	MPWiK w Błoniu Sp. z o.o.	2.	Budowa studni głębinowej 2C – ujęcie w Błoniu	803,00
Konserwacja i remonty ujęć wody oraz stacji uzdatniania wody (SUW)	MPWiK w Błoniu Sp. z o.o.	3.	Konserwacja i naprawy ujęć wód podziemnych i stacji uzdatniania wody, w miarę potrzeb	bd
Budowa, modernizacja, konserwacja i remonty sieci wodociągowej	MPWiK w Błoniu Sp. z o.o.	4.	Budowa nowych odcinków sieci wodociągowej	bd
		5.	Konserwacja i naprawy sieci wodociągowej, w miarę potrzeb	bd
Budowa, modernizacja, konserwacja i remonty sieci kanalizacyjnej	MPWiK w Błoniu Sp. z o.o.	6.	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Akacjowej w Bieniewicach	bd
Budowa, modernizacja, konserwacja i remonty oczyszczalni ścieków	Gmina Błonie	7.	Koncepcja budowy oczyszczalni ścieków w Łaźniewie	15,74
Budowa, modernizacja, konserwacja i remonty sieci kanalizacji deszczowej oraz rowów odwodnieniowych przy drogach	Gmina Błonie	8.	Budowa kanalizacji deszczowej przy budowie dróg osiedla Polna Mazowiecka (ul. Spacerowej, Mazowieckiej, łącznika ul. Polnej i Mazowieckiej)	Koszty ujęte w innym zadania z zakresu hałasu
		9.	Modernizacja rowów odwodnieniowych przy drogach gminnych na długości ok. 3,5 km	137,23
Renowacja i utrzymanie rowów melioracyjnych i innych urządzeń wodnych	Gmina Błonie	10.	Czyszczenie i konserwacja rowów: m. Żukówka, Bieniewice, Witki, Faszczyce Stare, Łąki, ul. Żeromskiego w Błoniu	78,46
		11.	Przebudowa ok. 150 m rowów we wsi Witki	314,96
		12.	Inne działania związane melioracjami na terenie gminy (dotacja dla Gminnej Spółki Wodnej w Błoniu)	50,00

Zadanie, kierunek działania	Jednostka realizująca	Nr	Podjęte działania	Kwota w tys. złotych
	Gminna Spółka Wodna w Błoniu	**13.**	Konserwacja rowów i usuwanie awarii	337,00
	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	**14.**	Prace utrzymaniowe obejmujące koszenie skarp z wygrabieniem, hakowanie lub odmulanie dna na odcinkach wymagających takiego zakresu robót, co wynika z niskich stanów wód płynących i zarastaniu dna koryt cieków, usuwanie przetamowań pochodzenia komunalnego bądź połamanych gałęzi drzew i wykrotów drzew	145,88
Utrzymanie cieków wodnych	Gminna Spółka Wodna w Błoniu	**15.**	Konserwacja cieków wodnych, tj. rzeki Utraty, Starej Rokitnicy i Nowej Rokitnicy	bd
Przebudowa cieków wodnych	Gminna Spółka Wodna w Błoniu	**16.**	Przebudowa dwóch cieków wodnych (zadanie zlecone przez gminę)	170,00
Usuwanie zagrożeń przeciwpowodziowych	Gminna Spółka Wodna w Błoniu	**17.**	Usuwanie zagrożeń przeciwpowodziowych	80,00
Pozostałe zadania	Gmina Błonie	**18.**	Wykonanie „Koncepcji przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Błonie"	bd
		19.	Zinwentaryzowanie zbiorników bezodpływowych	bd
		20.	Projekt szaletu miejskiego - wykonanie dokumentacji technicznej i uzyskanie pozwolenia na budowę	33,84
Razem koszty w latach 2011-2012: 2 166,11 tys. PLN				

2.2. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie powietrza atmosferycznego

W Programie ochrony środowiska wyznaczono następujące cele:

Cele		Stan realizacji
Strategiczny do 2016 r.	Utrzymywanie standardów jakości powietrza	W trakcie realizacji Dążenie do ograniczenie emisji ze wszystkich źródeł: komunikacyjnych, komunalno-bytowych i przemysłowych, w miarę możliwości technicznych, organizacyjnych, prawnych i finansowych
Długoterminowe do 2016 r. *Krótkoterminowe do 2012 r.*	Ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych	W trakcie realizacji Działania związane z modernizacją układu drogowego. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń poprzez utrzymywanie w czystości ulic i dróg. Działania koncepcyjne i administracyjne. Edukacja ekologiczna
	Ograniczenia emisji ze źródeł komunalnych, szczególnie źródeł niskiej emisji	W trakcie realizacji Działania administracyjne i kontrolne. Działania modernizacyjne podejmowane przez właścicieli lub zarządców budynków i podmioty gospodarcze (w tym termomodernizacja obiektów). Zmiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne nośniki. Rozbudowa systemów centralnego ogrzewania. Modernizacja kotłowni.
	Ograniczenia emisji ze źródeł produkcyjnych	W trakcie realizacji Działania administracyjne i kontrolne. Działania modernizacyjne podejmowane przez podmioty gospodarcze

Dla osiągnięcia celów realizowane były następujące zadania:

- przeprowadzenie okresowej kontroli urządzeń instalacji gazowej i cieplnej,
- przebudowy i modernizacje instalacji grzewczych,
- zmiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne (np. węglowe na gazowe lub na źródła odnawialne),
- rozbudowa centralnego systemu ciepłowniczego - budowa przyłączy budynków do sieci cieplnej,
- wykonywanie audytów środowiskowych, działania promujące oszczędzanie energii,
- wymiana oświetlenia drogowego na energooszczędne,
- oczyszczanie dróg i innych elementów infrastruktury komunikacyjnej,
- stosowanie materiałów mało pylących jako nawierzchnie dróg,
- modernizacja procesów technologicznych w zakładach produkcyjnych,
- termomodernizacja obiektów,
- demontaż i usuwanie wyrobów oraz odpadów zawierających azbest.

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza prowadzone na terenie gminy Błonie w latach 2011-2012 dotyczyły głównie zmiany źródeł ciepła lub zmiany paliwa na bardziej ekologiczne oraz termomodernizacji obiektów. Prowadzono także działania zmierzające do modernizacji układu komunikacyjnego gminy oraz poprawy stanu technicznego dróg, choć trudno ocenić, jaki udział mają takie zadania w redukcji zanieczyszczeń komunikacyjnych. Przyjęto jednak, że poprawa systemu drogowego zwiększy płynność ruchu, a tym samym przyczyni się do ograniczenia emisji

zanieczyszczeń przez pojazdy. Zadania związane z systemem komunikacji przedstawiono w rozdziale dotyczącym hałasu.

Wyznaczone cele zostały w większości zrealizowane, jednak zdiagnozowano następujące bariery:

- niewystarczające środki finansowe, jakie gmina oraz właściciele obiektów mogą przeznaczyć na modernizacje źródeł ciepła lub termomodernizację obiektów,
- brak przepisów narzucających modernizację źródeł ciepła.

Na zadania związane z ochroną powietrza przeznaczono w latach 2011-2012 kwotę co najmniej 263,33 tys. złotych.

Stan realizacji celów, kierunków działań i zadań w zakresie ochrony powietrza w latach 2011 - 2012 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Stan realizacji celów krótkoterminowych, kierunków działań w zakresie powietrza atmosferycznego

Zadanie, kierunek działań	Jednostka realizująca	Nr	Podjęte działania	Kwota w tys. złotych
Termomodernizacja budynków	Gmina Błonie	1.	Termomodernizacja obiektów stanowiących własność Gminy: SP1, SP2 (z rozbudową), Przedszkola 3,4,5, Domy Kultury w Radzikowie. Opracowana pełna dokumentacja rozbudowy Szkoły Podstawowej Nr 2 wraz z prawomocnym pozwoleniem na budowę	33,48
		2.	Termomodernizacja budynków stanowiących własność gminy	229,85
Razem koszty w latach 2011-2012: tys. PLN				

2.3. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie hałasu i pól elektromagnetycznych

W Programie ochrony środowiska wyznaczono następujące cele:

Cele		Stan realizacji
Strategiczne do 2016 r.	Zmniejszenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego ze szczególnym uwzględnieniem obszarów zurbanizowanych	W trakcie realizacji Działania koncepcyjne i administracyjne. Modernizacja systemu drogowego
	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	W trakcie realizacji. Działania administracyjne i kontrolne. Działania podejmowane przez podmioty gospodarcze
Długoterminowe do 2016 r. *Krótkoterminowe do 2012 r.*	Ograniczanie hałasu na terenach, gdzie jest on odczuwalny jako uciążliwy, szczególnie na terenach gęstej zabudowy mieszkalnej	W trakcie realizacji. Działania koncepcyjne i administracyjne. Modernizacja systemu drogowego. Wyciszanie pomieszczeń. Nasadzenia izolacyjne zieleni. Edukacja ekologiczna
	Utrzymanie aktualnego poziomu hałasu w obszarach, gdzie sytuacja akustyczna jest korzystna.	
	Ochrona ludności gminy przed oddziaływaniem promieniowania elektromagnetycznego	W trakcie realizacji Działania administracyjne i kontrolne.

Dla osiągnięcia celów realizowane były następujące zadania:

- usprawnianie systemu transportu i komunikacji,
- budowa nowych odcinków dróg np. łączników), usprawniających układ komunikacyjny gminy,
- budowa ciągów pieszo-rowerowych,
- wykonywanie remontów dróg, ulic i chodników,
- usprawnianie systemu komunikacji zbiorowej,
- budowa i remont wiat przystankowych,
- zwiększanie zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych i obiektów uciążliwych,
- wykonywanie izolacji dźwiękochłonnych obiektów (wymiana drzwi, stolarki okiennej, wytłumianie).

Zadania z zakresu ochrony przed hałasem pokrywają się częściowo z zadaniami zmierzającymi do poprawy jakości powietrza - dotyczy to poprawy drożności układu komunikacyjnego i poprawy jakości dróg i ulic. Na terenie gminy Błonie prowadzone były w latach 2011 – 2012 liczne prace zmierzające do poprawy infrastruktury drogowej, a co za tym idzie, zmniejszenie uciążliwości hałasowej. W tym przypadku niemożliwe jest jednak określenie, w jakim stopniu działania te przyczyniły się do ograniczenia uciążliwości hałasu.

Na zadania związane z ochroną przed hałasem przeznaczono w latach 2011-2012 kwotę co najmniej 22 686,32 tys. złotych. Stan realizacji celów, kierunków działań i zadań w zakresie ochrony przed

hałasem oraz promieniowaniem elektromagnetycznym w latach 2011 - 2012 przedstawiono w tabeli nr 3.

Tabela 3. Stan realizacji celów krótkoterminowych, kierunków działań w zakresie hałasu i pól elektromagnetycznych

Zadanie, kierunek działań	Jednostka realizująca	Nr	Podjęte działania	Koszty w tys. złotych
Poprawa standardów technicznych infrastruktury drogowej	Gmina Błonie Zarządy dróg Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	•	Wykonanie i remont chodników na ul. Rynek, Okrzei, Engelmana, Legionów, Jaśminowej, Mickiewicza,. Oznakowanie dróg gminnych	164,85
		•	Budowa chodników, oznakowanie dróg (Pass, ul. Okrzei, Engelmana, Kolejowa)	298,93
		•	Budowa dróg osiedla Polna Mazowiecka. Budowa ul. Spacerowej, Mazowieckiej, łącznika ul. Polnej i Mazowieckiej wraz z budową kanalizacji deszczowej	2199,65
		•	Rozbudowa infrastruktury drogowej poprawiająca spójność komunikacyjną gminy. Budowa dróg nr 410141W Radzików - Białutki, nr 410136W Radzików - Witki, nr 410139W Białuty - Radzików, przebudowa mostów na rz. Rokitnica i Utrata	17580,58
		•	Budowa i rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 579. Wykonano opracowanie - KIP	11,07
		•	Przebudowa ul. 3-go Maja	347,96
		•	Wykonanie dokumentacji drogowych dotyczących wsi Rochaliki, Stary i Nowy Łuszczewek, ul. Krzywa i Wierzbowa	74,26
		•	Wykupy działek pod budowę dróg dla zwiększenia ciągu komunikacyjnego gminy	1162,34
Budowa ścieżek rowerowych	Gmina Błonie Zarządy dróg	•	Wykonanie ścieżek rowerowych w ramach programu Mazowia	bd
Budowa parkingów	Gmina PKP	•	Dofinansowanie budowy parkingu "Parkuj i jedź" w Błoniu przy ul. Kolejowej (150 miejsc parkingowych)	846,68
Razem koszty w latach 2011-2012: 22 686,32 tys. PLN				

2.4. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie poważnych awarii i zagrożeń naturalnych

W Programie ochrony środowiska wyznaczono następujące cele:

Cele		Stan realizacji
Strategiczne do 2016 r.	Zmniejszanie zagrożenia dla zdrowia i życia mieszkańców oraz dla środowiska z powodu transportu materiałów niebezpiecznych i zagrożeń naturalnych	W trakcie realizacji Realizowane przez przewodników, kierowców pojazdów i policję
	Dalsza poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia	W trakcie realizacji
Długoterminowe do 2016 r. *Krótkoterminowe do 2012 r.*	Zapobieganie zagrożeniom naturalnym oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia	W trakcie realizacji. Utrzymanie i modernizacja służb ratowniczych. Działania związane z zarządzaniem kryzysowym. Edukacja i informacja. Działalność kontrolna odpowiednich służb
	Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska	W trakcie realizacji. Edukacja i informacja.
	Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego w aspekcie ochrony środowiska, oraz rozwój monitoringu zagrożeń środowiska	W trakcie realizacji. Działania koncepcyjne, organizacyjne i kontrolne

Dla osiągnięcia celów realizowane były następujące zadania:

- utrzymywanie w sprawności i gotowości służb ratowniczych poprzez dofinansowanie, zakup sprzętu, modernizacja sprzętu ratowniczego oraz szkolenia,
- rozbudowa infrastruktury służącej straży pożarnej,
- utrzymywanie formacji Obrony Cywilnej, pogotowia ratunkowego i pozostałych służb medycznych,
- informowanie społeczeństwa o wystąpieniu zagrożeń,
- budowa systemu monitoringu wizyjnego,
- usuwanie skutków klęsk żywiołowych (np. pożarów),
- pomoc mieszkańcom dotkniętym skutkami klęsk żywiołowych.

Na zadania związane z ochrona przed awariami i zagrożeniami naturalnymi wydatkowano w latach 2011 - 2012 kwotę co najmniej 747,96 tys. złotych.

Stan realizacji celów krótkoterminowych, kierunków działań w zakresie ochrony przed poważnymi awariami oraz zagrożeniami naturalnymi w latach 2011 - 2012 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Stan realizacji celów krótkoterminowych, kierunków działań w zakresie poważnych awarii i zagrożeń naturalnych

Zadanie, kierunek działań	Jednostka realizująca	Nr	Podjęte działania	Koszty w tys. złotych
Utrzymanie w gotowości służb ratowniczych Uzupełnianie sprzętu ratownictwa techniczo-chemiczno-ekologicznego	Ochotnicza Straż Pożarna w Błoniu	1.	Wyposażenie sprzętowe jednostek Straży Pożarnej (przy udziale dotacji Urzędu Marszałkowskiego, Komendy Powiatowej PPŻ, firm ubezpieczeniowych)	49,02
	Ochotnicza Straż Pożarna w Błoniu	2.	Prowadzenie edukacji nt. zagrożeń pożarowych w szkołach i przedszkolach oraz w okresie Tygodnia Ochrony p-poż i Dnia Strażaka dni otwartej remizy, pokazy sprzętu pożarowego, rozwieszanie plakatów o tematyce zapobiegania pożarów	bd
	Ochotnicza Straż Pożarna w Błoniu Gmina Błonie	3.	Remonty strażnicy OSP Błonie	91,06
	Gmina Błonie	4.	Ochotnicze Straże Pożarne - zestaw do ratownictwa drogowego (Bieniewice)	43,16
		5.	Ochotnicze Straże Pożarne - zestaw hydrauliczny (Błonie), dotacja z Urzędu Marszałkowskiego	15,50
		6.	Zakup nożyc typu „bawole rogi" do zestawu drogowego Holmatro	15,50
		7.	Pozostałe zakupy na potrzeby OSP w Błoniu	28,36
		8.	Współfinansowanie samochodu pożarniczego dla Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej	20,00
		9.	Zakup pomp i sprzętu dla OSP Bieniewice	68,41
		10.	Remonty pojazdów ratowniczych OSP Błonie	4,13
		11.	Budowa sieci monitoringu wizyjnego w gminie Błonie	412,83
Razem koszty w latach 2011-2012: 747,96 tys. PLN				

2.5. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu oraz lasów

W Programie ochrony środowiska wyznaczono następujące cele:

Cele		Stan realizacji
Strategiczne do 2016 r.	Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bioróżnorodności, w tym wzrost terenów zielonych	W trakcie realizacji Utrzymanie, modernizacja i tworzenie nowych obszarów i obiektów zieleni. Edukacja i promocja walorów przyrody. Działania koncepcyjne, planistyczne, administracyjne i kontrolne.
	Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego	W trakcie realizacji Realizowane przez właścicieli lasów
	Zwiększenie lesistości gminy	W trakcie realizacji
Długoterminowe do 2016 r. *Krótkoterminowe do 2012 r.*	Ochrona obszarów i obiektów chronionych oraz przyrodniczo cennych	W trakcie realizacji Utrzymanie, modernizacja i tworzenie nowych obszarów i obiektów zieleni. Edukacja i promocja walorów przyrody. Działania koncepcyjne, planistyczne, administracyjne i kontrolne.
	Ochrona struktury i rozwój systemu zieleni terenów zurbanizowanych	W trakcie realizacji Utrzymanie, modernizacja i tworzenie nowych obszarów i obiektów zieleni. Edukacja ekologiczna.
	Ochrona walorów przyrodniczych krajobrazu rolniczego	W trakcie realizacji Działania koncepcyjne, planistyczne, administracyjne i kontrolne
	Uwzględnianie wartości środowiska przyrodniczego w polityce przestrzennej i kierunkach rozwoju gminy	W trakcie realizacji Działania koncepcyjne, planistyczne, administracyjne i kontrolne
	Zwiększanie powierzchni i zasobów leśnych gminy oraz wzrost ich różnorodności biologicznej	W trakcie realizacji

Dla osiągnięcia celów realizowane były następujące zadania:

- promocja walorów przyrodniczych gminy, także podczas prowadzenia edukacji ekologicznej
- prowadzenie prac związanych z utrzymaniem i rozwojem zieleni: parków, zieleńców, skwerów, zieleni osiedlowej, terenów rekreacyjnych, cmentarzy, zieleni przyulicznej, itp.,
- przeprowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych drzew pomników przyrody,
- wykonanie nasadzeń nowych drzew i krzewów,
- sprawowanie opieki nad bezdomnymi lub dzikimi zwierzętami,
- uzgadnianie decyzji warunków zabudowy i zagospodarowania terenu (wzizt) oraz projektów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,

- wykonanie nowych obiektów służących do wypoczynku i rekreacji mieszkańców gminy (boisk, placów zabaw, innych obiektów sportowo - rekreacyjnych),
- oczyszczanie terenów leśnych z zanieczyszczeń,
- pielęgnacja lasów,
- uchwalenie i realizacja Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobieganiu bezdomności zwierząt w gminie Błonie.

Na działania związane z ochroną przyrody, krajobrazu i lasów wydatkowano w latach 2011-2012 kwotę co najmniej 3 060,40 tys. złotych.

Stan realizacji celów krótkoterminowych, kierunków działań w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu w latach 2011 - 2012 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3. Stan realizacji celów krótkoterminowych, kierunków działań w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu oraz lasów

Zadania, kierunki działań	Jednostka realizująca	Nr	Podjęte działania	Koszty w tys. złotych
Ochrona obszarów i obiektów cennych przyrodniczo	Gmina Błonie	1.	Zabiegi pielęgnacyjne pomników przyrody	40,00
Urządzanie, utrzymywanie i ochrona terenów zieleni, w tym rewitalizacja	Gmina Błonie	2.	Utrzymanie zieleni, w tym jej rewitalizacja	456,59
		3.	Rewitalizacja terenów przy rzece Rokitnicy. Uzyskano prawomocne pozwolenie na budowę kładki pieszo-jezdnej na rzece Rokitnicy w ciągu alei cmentarnej. Wykonanie zagospodarowania w małym parku przy CK, budowa ścieżki rowerowej wzdłuż rzeki	340,38
		4.	Rewitalizacja zieleni miejskiej przy ul. Wyszyńskiego	106,87
		5.	Renowacja terenów Ginianek	bd
Nasadzenia nowych drzew i krzewów	Gmina Błonie Właściciele terenów	6.	Nasadzenia drzew i krzewów	bd
Ochrona lasów	Starosta Powiatu Warszawskiego Zachodniego	7.	Sprawowanie nadzoru nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa	bd
Plany zagospodarowania przestrzennego	Gmina Błonie	8.	Plany zagospodarowania przestrzennego	142,91
		9.	Opracowania geodezyjne i kartograficzne	7,69
Rekreacja i wypoczynek mieszkańców	Gmina Błonie	10.	Budowa placu zabaw we wsi Żukówka (dofinansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich)	43,93
		11.	Budowa kompleksu boisk we wsi Bieniewice. Wykonano" 2 boiska do koszykówki, 1 boisko do piłki nożnej, 1 boisko do piłki ręcznej, 1	1201,96

Zadania, kierunki działań	Jednostka realizująca	Nr	Podjęte działania	Koszty w tys. złotych
			boisko do siatkówki, 1 boisko do tenisa ziemnego, bieżnie, skocznie, trybuny (dofinansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich)	
		12.	Budowa placów zabaw przy szkole w Bieniewicach i SP-1 w Błoniu w ramach programu Radosna Szkoła	404,28
		13.	Zagospodarowanie terenów osiedla Radzików - parking, odwodnienie, plac zabaw, siłownia na powietrzu	215,79
Opieka nad bezdomnymi zwierzętami	Gmina Błonie	14.	Wykonanie i realizacja Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobieganiu bezdomności zwierząt w gminie Błonie (Uchwała Nr XIX/144/12 Rady Miejskiej w Błoniu z dnia 2 kwietnia 2012 r.)	100,00
Razem koszty w latach 2011-2012: 3 060,40 tys. PLN				

2.6. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie gleb i gruntów oraz surowców mineralnych

W Programie ochrony środowiska wyznaczono następujące cele:

Cele		Stan realizacji
Strategiczny do 2016 r.	Przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne	W trakcie realizacji Działania planistyczne. Działania podejmowane przez osoby uprawiające ziemię. Działalność kontrolna i administracyjna. Edukacja ekologiczna
Długoterminowe do 2016 r. *Krótkoterminowe do 2012 r.*	Wzrost świadomości społeczeństwa (głównie osób uprawiających ziemię) w zakresie zasad jej ochrony	W trakcie realizacji Działania podejmowane przez osoby uprawiające ziemię. Działalność kontrolna i administracyjna. Edukacja ekologiczna
	Zagospodarowanie gleb w sposób adekwatny do ich klasy bonitacyjnej i stopnia zanieczyszczenia	W trakcie realizacji Działania podejmowane przez właścicieli terenu i użytkowników złóż. Działalność kontrolna i administracyjna. Edukacja ekologiczna
	Rekultywacja lub rewitalizacja terenów poprzemysłowych i innych zdegradowanych oraz niedopuszczanie do ich dalszej degradacji (np. w postaci niekontrolowanego składowania odpadów)	W trakcie realizacji. Działania planistyczne. Edukacja ekologiczna. Działalność kontrolna

Dla osiągnięcia celów realizowane były następujące zadania:

- oczyszczanie powierzchni terenu z nieczystości i „dzikich" wysypisk odpadów,
- oczyszczanie dróg (letnie i zimowe),
- usuwanie wyrobów i odpadów zawierających azbest,
- prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów,
- odbiór i unieszkodliwianie osadów ściekowych oraz ich zagospodarowanie,
- edukacja ekologiczna, m.in. dotycząca rolnictwa ekologicznego.

W niniejszym rozdziale przedstawiono kwestie związane z gospodarka odpadami - dziedziną najbliżej związaną właśnie z powierzchnią terenu (poprzez możliwość negatywnego oddziaływania). Dotychczas sporządzane były sprawozdania z realizacji Planu gospodarki odpadami (co dwa lata), jednak nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zniosła ten obowiązek (jak również wykonywania aktualizacji planów). Obecnie, sporządzane są jedynie plany na poziomie wojewódzkim i krajowym (aktualizowane co sześć lat). Gminy składają natomiast coroczne sprawozdania z gospodarki odpadami do Marszałka Województwa.

W zadaniach dotyczących ochrony powierzchni terenu ujęto także usuwanie wyrobów i odpadów zawierających azbest - jest to zadanie związane także z ochroną powietrza atmosferycznego, jak i gospodarką odpadami.

Na zadania związane z ochroną gleb i gruntów oraz surowców mineralnych wydatkowano w latach 2011-2012 kwotę co najmniej 44,50 tys. złotych.

Stan realizacji celów wyznaczonych w Programie ochrony środowiska przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Stan realizacji celów krótkoterminowych, kierunków działań w zakresie gleb i gruntów oraz surowców mineralnych (oraz gospodarki odpadami)

Zadania, kierunki działań	Jednostka realizująca	Nr	Podjęte działania	Koszt w tys. złotych
Edukacja nt. rolnictwa ekologicznego	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego	1.	Szkolenia nt. programów rolno środowiskowych – 6 szkoleń dla 80 osób, rolników i mieszkańców wsi	bd
		2.	Szkolenie nt. rolnictwa ekologicznego – 1 szkolenie dla 13 osób	bd
		3.	Szkolenie nt. Mikroorganizmy w uprawie warzyw i roślin rolniczych – 1 szkolenie dla 15 osób	bd
		4.	Szkolenie nt. Wymogi wzajemnej zgodności – Cross complance – 6 szkoleń dla 120 osób– w ramach projektu FAPA, finansowane ze środków unijnych	bd
		5.	Udzielanie porad nt.: - systemów jakości żywności – produkcja ekologiczna (108 porad) - programy rolnośrodowiskowe (486 porad)	bd

Zadania, kierunki działań	Jednostka realizująca	Nr	Podjęte działania	Koszt w tys. złotych
			- wymogi wzajemnej zgodności Cross copliance (759 porad) - rolnictwo ekologiczne (294 porady) - energetyka odnawialna (55 porad) - Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej (379 porad) - sieć Natura 2000 (150 porad) OSN/Obszary Szczególnie Narażone (34 porady)	
		6.	Organizacja konkursów i olimpiad: - konkurs wiedzy z zakresu BHP, przedsiębiorczości i ekologii w rolnictwie, - gminna Olimpiada wiedzy o wiejskim gospodarstwie domowym, przedsiębiorczości i ekologii, - Ekopiknik.	bd
Usuwanie azbestu	Gmina Błonie	7.	Odbiór wyrobów azbestowych od mieszkańców	44,50
Razem koszty w latach 2011-2012: 44,50 tys. PLN				

2.7. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie edukacji ekologicznej

W Programie ochrony środowiska wyznaczono następujące cele:

Cele		Stan realizacji
Strategiczny do 2016 r. *Długoterminowe do 2016 r.* *Krótkoterminowe do 2012 r.*	*Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa Gminy, kształtowanie postaw proekologicznych mieszkańców oraz poczucia odpowiedzialności za stan środowiska*	W trakcie realizacji Edukacja ekologiczna dla wszystkich grup mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży w systemie szkolnym

Edukacja ekologiczna polegała przede wszystkim na rozbudzaniu świadomości i wrażliwości ekologicznej, zainteresowanie problemami środowiska, upowszechnianie wiedzy o tej tematyce, kształtowanie pozytywnych postaw.

Dla osiągnięcia celów realizowane były następujące zadania:

- wspieranie edukacji ekologicznej w placówkach oświatowych,
- prowadzenie edukacji dla dzieci i młodzieży w ramach zajęć dydaktycznych,
- organizacja pozaszkolnych zajęć związanych z edukacją ekologiczną,
- realizacja programów edukacyjnych związanych z ochroną środowiska,
- organizacja szkoleń, konferencji, konkursów, warsztatów z zakresu ochrony środowiska,
- organizacja imprez związanych z ochroną środowiska.

Stan realizacji celów i kierunków działań w zakresie edukacji ekologicznej w latach 2011-2012 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5. Stan realizacji celów krótkoterminowych, kierunków działań w zakresie edukacji ekologicznej

Zadanie, kierunki działania	Jednostka realizująca	Nr	Podjęte działania	Koszt w tys. złotych
Kontynuacja i rozszerzanie działań edukacyjnych z zakresu ochrony środowiska	Gmina Błonie Szkoły, Przedszkola Politechnika Warszawska (doktoranci)	1.	Prowadzenie i wspieranie edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży, w tym akcje i konkursy ekologiczne, m.in. w ramach Sprzątania Świata	bd
	Gmina Błonie	2.	Informacje dla mieszkańców o sprawach związanych z ochroną środowiska na stronie internetowe gminy oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim	bd
	Gmina Błonie	3.	Organizacja akcji sprzątania nieczystości po psach „Sprzątniesz nie wdepniesz", udostępnianie zestawów torebek i worków do usuwania nieczystości	bd
	Gmina Błonie Starosta Powiatu Warszawskiego Zachodniego	4.	Organizacja konkursu ekologicznego „Ekologiczna szkoła" dla szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadpodstawowych z terenu całego powiatu	bd
	Gmina Błonie	5.	Organizacja akcji „Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu" i „Dzień bez samochodu"	bd

3. ANALIZA WSKAŹNIKÓW SŁUŻACYCH OCENIE EFEKTÓW REALIZACJI PROGRAMU

Podstawą monitoringu realizacji Programu ochrony środowiska jest sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan środowiska naturalnego i presję na środowisko oraz stan infrastruktury techniczno – inżynieryjnej. Wskaźniki środowiskowe przedstawiono w tabeli nr 8.

Ocena wpływu realizacji Programu ochrony środowiska gminy Błonie na wielkość presji wywieranej na środowisko i skuteczność działań ochronnych, określona na podstawie analizy zmian wartości przyjętych wskaźników wdrażania i monitorowania *Programu,* wskazuje na duży postęp w realizacji wyznaczonych celów.

Zidentyfikowano pozytywne trendy w zakresie ochrony środowiska:

- Zwiększenie liczby ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków
- Wzrost wskaźnika oczyszczanych ścieków komunalnych i przemysłowych, które wymagają oczyszczenia

- Zwiększenie długości czynnej sieci kanalizacyjnej i wodociągowej
- Zmniejszenie wskaźników poboru wody przez jednego odbiorcę
- Zwiększanie działań w zakresie poprawy stanu rowów melioracyjnych oraz pozostałych urządzeń wodnych
- Modernizacja źródeł ciepła
- Rozwój sieci gazowej
- Sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest
- Reorganizacja systemu gospodarki odpadami
- Dbałość o istniejące tereny zieleni urządzonej i powstawanie nowych obiektów, w tym służących rekreacji i wypoczynkowi
- Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zagadnień związanych z zagadnieniami środowiskowymi
- Aktywna i zróżnicowana edukacja ekologiczna
- Pozyskiwanie nowych źródeł finansowania inwestycji w zakresie ochrony środowiska

Niepokojące są jednak trendy negatywne w postaci:

- Brak poprawy jakości wód powierzchniowych
- Brak poprawy jakości powietrza atmosferycznego
- Niewielkie wykorzystanie potencjalnych możliwości w zakresie odnawialnych źródeł energii (w dalszym ciągu decydują tutaj czynniki ekonomiczne, a montaż urządzeń pozwalających korzystać z energii odnawialnej jest dość kosztowny. Nakłady zwracają się po długim okresie czasu)
- Zwiększenia zużycia energii w przeliczeniu na odbiorcę i gospodarstwo domowe, co świadczy o braku nawyków oszczędzania energii, a także wzroście liczby urządzeń, które zużywają energię (np. komputery i monitory, odbiorniki telewizyjne, sprzęt RTV i AGD)
- Wzrostu zagrożenia hałasem komunikacyjnym (spowodowane jest to rozwojem cywilizacyjnym i zwiększeniem liczby pojazdów poruszających się po drogach)
- Wzrost liczby miejsc generowania promieniowania elektromagnetycznego przez rozwój telefonii komórkowej (rozwój cywilizacyjny wymuszający budowę nowych anten na potrzeby zwiększającej się liczby abonentów sieci telefonii komórkowej)

W latach 2011-2012 realizowano liczne zadania - inwestycyjne - pozainwestycyjne - obejmujące wszystkie sektory środowiska. Łącznie, na zadania związane z ochrona środowiska wydatkowa kwotę 26 802,51 tys. złotych. Należy mieć jednak na uwadze, że duża część zadań (np. związanych z modernizacją układu drogowego) tylko w części przyczynia sie do poprawy jakości środowiska (w tym przypadku - klimatu akustycznego i jakości powietrza). Nie można jednak oszacować, jaka to część, dlatego brano pod uwagę wszystkie koszty związane z daną inwestycją. Część działań (np. poprawa nawierzchni dróg) służy więcej niż jednemu sektorowi środowiska, dlatego koszty przypisywano tam, gdzie pozytywne działanie wydaje się być większe (w tym przypadku - do ograniczania hałasu).

Największe nakłady poniesiono na realizacje zadań związanych z ograniczeniem hałasu, ochroną przyrody i krajobrazu oraz poprawą jakości wód. Najmniejsze kwoty przeznaczono na edukację ekologiczną. Wynika to z faktu, że podejmowano tu działania pozainwestycyjne, nie wymagające dużych nakładów finansowych.

Tabela 6. Koszty poniesione na zadania związane z ochrona środowiska w latach 2011-2012

Lp	Sektor środowiska	Koszty w tys. złotych
1.	Wody	2 166,11
2.	Powietrze	263,33
3.	Hałas	22 686,32
4.	Bezpieczeństwo środowiskowe	747,96
5.	Przyroda i krajobraz	3 060,40
6.	Powierzchnia terenu	44,50
7.	Edukacja ekologiczna	bd
Razem		**26 802,51 tys. złotych**

4. PROPOZYCJE ZMIAN W AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Potrzeba dokonania zmian w Programie wynika przede wszystkim z konieczności dostosowania go do przepisów wynikających z aktualnie obowiązującego prawa krajowego, przyjętych dokumentów planistycznych szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego oraz zmian w stanie środowiska na terenie gminy. Ustalenia tych dokumentów powinny zostać uwzględnione podczas wykonywania aktualizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Błonie. Aktualizacja dokumentu powinna nastąpić w 2013 roku.

Zaleca się, aby cele i zadania przyjęte w następnej edycji Programu były kwantyfikowane (posiadały określoną wartość docelową), osiągalne, realne do osiągnięcia i były łatwe do oceny. Muszą być także zgodne z programami wyższego rzędu.

Przyjęte w Programie wskaźniki powinny dobrze odzwierciedlać zmiany zachodzące w środowisku w sposób miarodajny oraz być powszechnie dostępne w publikacjach urzędów statystycznych i organów zobowiązanych do udostępnienia informacji o środowisku.

Zadania i kierunki działań, które nie zostały wdrożone, należy powtórnie przeanalizować pod kątem zasadności ich realizacji w przyszłości. W przypadku, gdy straciły one swoją aktualność, należy z nich zrezygnować w następnej edycji programu lub dokonać ich aktualizacji w oparciu o nowsze informacje i plany.

5. WNIOSKI

W okresie lat 2011-2012 wdrożono lub zrealizowano co najmniej 69 zadań i działań zaplanowanych w Programie ochrony środowiska. Ponadto, cześć z nich składała się z jeszcze większej ilości podzadań lub zadań cząstkowych.

Podjęto realizację wszystkich zaplanowanych celów (długoterminowych i krótkoterminowych). Większość z nich ma charakter ciągły, a ich realizacja trwa dłużej niż raportowany dwuletni okres. Widać jednak znaczny postęp (wyrażony poprzez wskaźniki monitorowania) osiągania tych celów.

Niemniej, z powodu nieznacznej poprawy jakości poszczególnych elementów środowiska (lub wręcz pogorszenia się niektórych z nich) konieczna jest intensyfikacja, modyfikacja i uzupełnianie działań w kolejnych latach realizacji Programu. Dotyczyć to powinno przede wszystkim tych przedsięwzięć,

które mają pośredni lub bezpośredni wpływ na zmianę niekorzystnych trendów, zaobserwowanych podczas analizy wskaźników wdrażania i monitorowania Programu, a także na realizację dyrektyw unijnych. Wymienić można:

1. intensyfikacja działań zmierzających do kompleksowego uporządkowania gospodarki wodnej, szczególnie w zakresie zagospodarowania wód opadowych,
2. kontynuacja działań mających na celu przyłączanie posesji do istniejącej sieci kanalizacyjnej,
3. poprawę jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji powierzchniowej, liniowej i punktowej,
4. kontynuacja działań dla powstrzymania wzrastającej presji środków transportu na stan środowiska, w szczególności na klimat akustyczny i stan powietrza,
5. działania zmierzające do zmniejszenia emisji pochodzącej z ogrzewania domów jednorodzinnych,
6. wzmocnienie roli ochrony środowiska w planowaniu przestrzennym,
7. prowadzenie działań zmierzających do zwiększenia lesistości gminy i zwiększenia jej bioróżnorodności,
8. kontynuacja działań na rzecz poprawy efektywności wykorzystania energii i jej pozyskiwania ze źródeł odnawialnych.
9. kontynuacja działań zmierzających do kompleksowego uporządkowania gospodarki odpadami,
10. kontynuacja działań zmierzających do poprawy stanu wód powierzchniowych i podziemnych, pod względem jakościowym,
11. kontynuacja edukacji ekologicznej.

Tabela 7. Wskaźniki efektywności Programu ochrony środowiska

Wskaźnik	Jednostka	Stan 2004r	Stan 2006r	Stan 2008r	Stan 2010r	Stan 2012r
Długość sieci wodociągowej	km	159,2	159,9	157,7	156,9	167,2
Połączenia sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	sztuk	3499	3278	3456	3616	3845
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	17502	17072	17351	17927	18101
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam^3	1004,6	870,4	852,5	775,4	1054,4
Zużycie wody na jednego odbiorcę	m^3/rok	51,1	43,9	42,4	37,4	bd
Sieć wodociągowa rozdzielcza na 100 km^2	km	185,5	186,8	184,3	183,3	195,1
Pobór wód podziemnych na cele przemysłowe	dam^3/rok	139	221	145	128	133
Długość sieci kanalizacyjnej	km	103,1	115,6	127,5	132,8	134,6
Połączenia sieci kanalizacyjnej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	sztuk	1903	2780	2964	3082	3266
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	12790	14622	15022	15519	15693
Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności	%	64,9	73,5	74,5	74,7	75,1
Sieć kanalizacyjna rozdzielcza na 100 km^2	km	120,1	135,1	149,0	155,2	160,1
Wielkość – przepustowość oczyszczalni ścieków	m^3/dobę	4800	4800	6400	6400	6400
Ścieki oczyszczane razem	dam^3	555	768	773	988	805
Ścieki oczyszczane biologicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów w % ścieków ogółem	%	79,9	80,2	100	100	100
Ludność obsługiwana przez oczyszczalni ścieków	osoba	16000	16600	16640	16842	17060
Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca	kWh	789,4	893,9	915,3	950,6	921,0
Zużycie energii elektrycznej na 1 korzystającego (gospodarstwo domowe)	kWh	1990,5	2193,8	2262,6	2372,7	2291,5
Długość czynnej sieci gazowej	km	128,4	139,0	140,8	145,3	157,6
Odbiorcy gazu z sieci	gosp. dom	5310	5664	5454	5549	5592
Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	13724	13838	15552	16169	16241
Sieć rozdzielcza gazowa na 100 km^2	km	134,4	145,4	152,9	158,1	172,4
Czynne połączenia sieci gazowej do budynków mieszkalnych	sztuk	2677	2748	2982	2951	3045

Wskaźnik	Jednostka	Stan 2004r	Stan 2006r	Stan 2008r	Stan 2010r	Stan 2012r
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp. dom.	2903	1705	1830	1367	1895
Korzystający z gazu w % ogółu ludności	%	69,7	69,6	77,1	77,8	77,9
Zużycie gazu z sieci	tys. m^3	6455	6506	5763	7509	7401
Zużycie gazu z sieci na jednego odbiorcę	m^3	451,8	470,2	370,6	464,4	455,7
Długość sieci cieplnej przesyłowej	km	bd	bd	bd	bd	6,6
Emisja zanieczyszczeń pyłowych ogółem (z zakładów przemysłowych)	t/r	bd	bd	bd	18,4	23,3
Emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem (z zakładów przemysłowych)	t/r	bd	bd	bd	10919,1	17183,7
Wskaźnik lesistości	%	0	0	0	0	0,2
Powierzchnia gruntów leśnych (w tym lasów)	ha	4,0	3,9	4,1	4,1	15,4
Powierzchnia obszarów prawnie chronionych	ha	402	402	402	402	402
Obszary chronionego krajobrazu	ha	402	402	402	402	402
Pomniki przyrody	sztuk	16	16	16	36	36
Tereny zieleni - parki spacerowo - wypoczynkowe	ha	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Tereny zieleni - zieleńce	ha	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5
Zieleń uliczna	ha	3,0	3,0	3,0	48,6	48,6
Tereny zieleni osiedlowej	ha	9,7	9,9	13,0	17,7	18,1

Tabela opracowana na podstawie danych z Banku Danych Regionalnych, GUS 2013

Spis tabel

Tabela 1. Stan realizacji celów krótkoterminowych, kierunków działań w zakresie poprawy jakości wód i stosunków wodnych 6
Tabela 2. Stan realizacji celów krótkoterminowych, kierunków działań w zakresie poważnych awarii i zagrożeń naturalnych 13
Tabela 3. Stan realizacji celów krótkoterminowych, kierunków działań w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu oraz lasów 15
Tabela 4. Stan realizacji celów krótkoterminowych, kierunków działań w zakresie gleb i gruntów oraz surowców mineralnych (oraz gospodarki odpadami) 17
Tabela 5. Stan realizacji celów krótkoterminowych, kierunków działań w zakresie edukacji ekologicznej 19
Tabela 6. Koszty poniesione na zadania związane z ochrona środowiska w latach 2011-2012 21
Tabela 7. Wskaźniki efektywności Programu ochrony środowiska 23